

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

УДК 796.03

Шамич Олександр Миколайович,

*доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри фізичного виховання і спорту,*

Київського національного університету

будівництва та архітектури;

Абрамов Роман Олександрович,

здобувач вищої освіти навчальної групи ФВСм-24,

Київського національного університету

будівництва та архітектури

ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ТРЕНЕРІВ З ОБРАНОГО ВИДУ СПОРТУ – ФУТБОЛ

У сучасному спортивному середовищі роль тренера з футболу виходить за межі простої передачі технічних знань і тактичних навичок. Психологічні передумови професійної самоактуалізації тренерів стають все більш важливими, оскільки впливають на ефективність їхньої роботи, здатність до мотивації команди та управління емоціями.

Вивчення психологічних передумов професійної самоактуалізації тренерів з футболу є актуальним, оскільки це сприяє підвищенню їхньої професійної компетентності, формуванню здорового спортивного середовища та досягненню успіху на футбольному полі.

Психологічні передумови професійної самоактуалізації тренерів з футболу є складним і багатограним процесом, що вимагає розвитку особистісних якостей, мотивації, самоусвідомлення та емоційного інтелекту. Тренери, які усвідомлюють ці аспекти та працюють над їх вдосконаленням, здатні не лише досягати високих результатів у своїй діяльності, а й сприяти розвитку своїх підопічних, формуючи успішні команди. Професійна самоактуалізація тренерів є запорукою успіху в спортивному світі, де постійні зміни та виклики вимагають від фахівців адаптивності та готовності до навчання.

Сучасний спорт висуває високі вимоги до тренера. Він має бути ознайомлений із широким спектром сучасних знань, враховувати психологічні, соціальні, матеріально-технічні та інші аспекти підготовки спортсменів. Успіхи спортсменів значною мірою залежать від особистості тренера — його знань, педагогічних здібностей, авторитету, рішучості та здатності до творчого узагальнення. Насамперед, тренер виконує роль

педагога, тому до нього пред'являються ті ж вимоги, що й до будь-якого вихователя [2].

Важливий внесок у дослідження особистості тренера зробили такі науковці, як М. Мосстон, Джон Лой, Джон Вуден, Баррі Хуссман, Ніл та інші зарубіжні психологи. Цим питанням активно займалися також вітчизняні вчені з 50-х років ХХ століття. Майстерність тренера значною мірою залежить від його особистісних якостей, які надають унікальність його спілкуванню з учнями та впливають на швидкість і рівень їхнього оволодіння різними вміннями. Найважливішими з цих якостей є професійно важливі характеристики тренера, такі як: світоглядні, моральні, комунікативні (включаючи педагогічний такт), вольові та інтелектуальні. До інтелектуальних якостей відносяться перцептивні, атенційні (здатність до уваги) та мнемічні (здатність до пам'яті) якості, а також рухові (психомоторні) навички [1].

Професійна самоактуалізація тренерів з футболу є складним і багатогранним процесом, який залежить від низки психологічних передумов. По-перше, важливо, щоб тренери мали чітке усвідомлення своїх цілей, цінностей і мотивації, що сприяє їхньому професійному зростанню. По-друге, здатність до рефлексії та самоконтролю допомагає тренерам оцінювати свої досягнення та коригувати стратегії навчання.

Крім того, позитивне мислення та стійкість до стресу є ключовими аспектами, які дозволяють тренерам адаптуватися до викликів спортивної діяльності та створювати ефективну атмосферу для розвитку своїх підопічних. Успішна самоактуалізація тренерів сприяє не лише їхньому особистісному зростанню, але й покращенню результатів команди в цілому. Таким чином, розвиток психологічних передумов є необхідним компонентом у підготовці кваліфікованих і успішних тренерів з футболу [3].

Ефективна комунікація з гравцями, колегами і спортивними організаціями є невід'ємною складовою професійного успіху. Лідерські якості тренера, його вміння надихати і мотивувати команду відіграють ключову роль у формуванні атмосфери взаємодовіри та підтримки [1].

Психологічні передумови професійної самоактуалізації тренерів з футболу включають самосвідомість, мотивацію, емоційний інтелект і постійний розвиток.

Відчуття професійної приналежності та чітке розуміння ролі тренера сприяють його самоактуалізації. Тренери, які ідентифікують себе з професією, краще розвивають свої компетенції та постійно прагнуть до вдосконалення.

Таким чином, професійна самоактуалізація тренера з футболу залежить від розвитку особистісних якостей, емоційної стійкості, здатності до адаптації та постійного самовдосконалення.

Список використаних джерел

1. Байрачний, О., & Левчук, О. (2024). Аналіз особистісних психологічних характеристик тренерів з футболу як фактору професійного успіху в спорті вищих досягнень. Науковий часопис Українського державного університету імені М. Драгоманова, (8(181), 18-22. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8\(181\).03](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8(181).03)
2. Платонов В. М. Сучасна система спортивного тренування. /В.М. Платонов. К.: Перша друкарня, 2020. 704 с.
3. Шевченко А. Шляхетна сила. Моє життя, мій футбол. /А. Шевченко, А. Альчато. Х.: Фоліо, 2021. 252 с
4. Шамич О.М., Сердюк Л.З., Іваннікова Г.В. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості. Навчальний посібник К.: КНУБА, Талком, 2023. URI <https://repository.knuba.edu.ua/handle/123456789/11416>

УДК 796.03

Шамич Олександр Миколайович,

*доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри фізичного виховання і спорту
Київського національного університету
будівництва та архітектури;*

Авдиш Олег Зайович,

*здобувач вищої освіти навчальної групи ФВСм-24,
Київського національного університету
будівництва та архітектури*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ ШАХІСТІВ

Актуальність вивчення психологічних особливостей прояву інтелектуальної обдарованості шахістів зумовлена необхідністю глибшого розуміння інтелектуальної обдарованості, особливостей когнітивного розвитку, а також ролі шахів у формуванні мислення, стратегічних навичок і здатності до вирішення складних задач. Успіх у шахах залежить не лише від інтелектуальних здібностей, але й від психологічної стійкості та мотивації, що робить актуальним дослідження цих аспектів для вдосконалення підходів до навчання та тренування шахістів. Окрім того, підвищення соціальної значущості шахів як виду спорту вимагає більшого розуміння психологічних основ інтелектуальної обдарованості, що може стати базою для створення нових методик оцінювання й підтримки талановитих гравців, сприяючи їх успішному розвитку й розкриттю потенціалу.

<i>Чорноморденко Іван Васильович</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ПОМІЧНИК ЧИ КОНКУРЕНТ?.....	479
<i>Шаленко Вадим Олегович, Корнійчук Борис Валерійович, Івченко Марина Володимирівна</i> ВАЖЛИВІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ЗВАРЮВАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ІНЖЕНЕРІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ В КНУБА.....	482
<i>Шаленко Вадим Олегович, Маслюк Андрій Анатолійович, Бакуємський Максим Володимирович</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ 3D-ПРИНТЕРА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ЗВАРЮВАННІ.....	484
<i>Шаленко Вадим Олегович, Маслюк Андрій Анатолійович, Литовченко Денис Станіславович</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ 3D-ДРУКУ МЕТАЛОМ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ДЛЯ ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ	487
<i>Шамич Олександр Миколайович, Абрамов Роман Олександрович</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ТРЕНЕРІВ З ОБРАНОГО ВИДУ СПОРТУ – ФУТБОЛ.....	490
<i>Шамич Олександр Миколайович, Авдиш Олег Зайович</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ОБДАРОВАНOSTІ ШАХІСТІВ.....	492
<i>Шамич Олександр Миколайович, Ананьєв Володимир Сергійович</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ «Я -КОНЦЕПЦІЇ» У ЮНАЦЬКОМУ СПОРТІ.....	494
<i>Шамич Олександр Миколайович, Білоус Сергій Дмитрович</i> ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ ТРИВОЖНОСТІ У СПОРТСМЕНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ТА ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ.....	497
<i>Шамич Олександр Миколайович, Божадар Дмитро Віталійович</i> ТАКТИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ І ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ФУТБОЛІСТІВ.....	499
<i>Шамич Олександр Миколайович, Лутак Артем Васильович</i> ТАНЦЮВАЛЬНО-РУХОВА ТЕРАПІЯ В СИСТЕМІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ СПОРТСМЕНІВ.....	501

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net